

Ψυχογραφήματα

Δέσποινα Χίντζογλου-Αμασλίδου

Εφορία, 7.30 το πρωί!

Στις 8 ανοίγει. Από τις 7.30 είμαι στημένη στο εισόδημα. Με το μισθωτήριο και την ταυτότητα στο χέρι, κολλημένη στον τοίχο, έξω απ' την κλειστή πόρτα, πρώτη στη σειρά, προσπαθώ να μείνω αόρατη, να μην ενοχλώ κανέναν, μη και χαλάσει η «συνταγή» και δεν τελειώσει η δουλειά μου... Γιατί η «συνταγή» το λέει καθαρά, πάνε νωρίς, έχε όλα τα χαρτιά έτοιμα στο χέρι, μην έχεις ύφος, έχε ευγένεια, περίμενε τη σειρά σου, και προπαντός δείξε με τον τρόπο σου στον υπάλληλο ότι παραδέχεσαι τη δύναμη της «εξουσίας» του! Αν τα κάνεις όλα αυτά έχεις πάρα πολλές πιθανότητες να... πετύχεις. Και βέβαια δεν έχει καμιά σημασία εάν κατά βάθος δεν συμφωνείς με την ευγένεια αυτή. Όταν τελειώσεις και φύγεις, μέσα στο ασανσέρ, και μόνον αν είσαι τελειώς μόνος, μπορείς να στείλεις δυο ξεγυρισμένες μούντζες προς τα κει που πρέπει, να το ευχαριστηθείς όσο θέλεις!

Ο κόσμος μαζεύεται σιγά-σιγά. Άνθρωποι χλωμοί, μεροκαματιάρηδες, συνταξιούχοι που βαριακούνε, νεαρές με ψηλοτάκουνα και κινητό κολλημένο στο αυτί, νέοι με θάρρος και θράσος, και λογιστές... άνετοι που μπαινοβγαίνουν στα γραφεία, σαν στο «σπίτι» τους...

Συνήθως δεν μιλάνε μεταξύ τους, κάποτε όμως αρχίζουν και σταματημό δεν έχουν. Ανάμεσά τους, βιαστικοί ή βαριεστημένοι, οι υπάλληλοι αρχίζουν να 'ρχονται στη βαρετή δουλειά τους. Με την τσάντα κρεμασμένη αριστερά και τον φραπέ στο δεξί, χαιρετιούνται και χαριεντίζονται μπροστά μας, χωρίς να μας βλέπουν, είμαστε γι' αυτούς κυριολεκτικά αόρατοι!

Απέναντι μια κυρία καθισμένη, μου κάνει νόημα να πάω να κάτσω δίπλα της. Είναι η Σταυρούλιτσα! Έτσι τη φωνάζει ο γαμπρός της που την αγαπάει πολύ... Μέσα στη γεμάτη κόσμο και μοναξιά... αίθουσα, ένωσε την ανάγκη να μιλήσει και με διάλεξε για ακροατή! Το τι πρόλαβε να μου πει η Σταυρούλα μέσα σε 10 λεπτά, δεν λέγεται... Πότε χήρεψε, πόσα χρέη της άφησε ο

μακαρίτης, πώς έπιασε το σφουγγαρόπανο για να μεγαλώσει τα παιδιά της, πώς αγόρασε σπίτι, πώς κοίταξε την πεθερά της και πώς, «το θριαμβευτικό φινάλε», έγινε η κόρη της καταξιωμένη γιατρός, με μεταπτυχιακά και διδακτορικά...

Η πόρτα άνοιξε, έτρεξα στη θέση μου, μπήκα και στάθηκα μπροστά στο γκισέ. Πήρε το συμβόλαιο κι άρχισε να το διαβάζει. Θα μπορούσε να βρει χίλια δυο να πει. Γιατί σβήσατε με σβηστικό, γιατί είναι διορθωμένη η διεύθυνση με στυλό, και το κυριότερο...

– Είστε η ίδια;

– Όχι είναι της κόρης μου, είπα με φόβο.

– Πήρε τη σφραγίδα επιτέλους και άρχισε τη σοβαρή δουλειά του. Μια κοπέλα «χώθηκε» με θράσος απ' το πλάι για το δικό της συμβόλαιο. Την κοίταξε λοξά, «είστε η ίδια;», ρώτησε πάλι, «όχι» απήντησε, «χρειάζεται πληρεξούσιο, πηγαίνετε». Την «έστειλε»!

Σήκωσε το βλέμμα και με κοίταξε με νόημα. Συνεννοηθήκαμε.

Έφυγα γρήγορα με το συμβόλαιο, μην αλλάξει γνώμη.

Στο ασανσέρ, δεν ήξερα, την άξιζε τη μούντζα; Δεν ήμουν σίγουρη.

Τελικά τη γλίτωσε.

Το σόι σου

Εγώ ξαδέρφια και θείους έχω, όχι ότι δεν έχω, αλλά είναι μακριά και δεν μπόρεσα να δεθώ πολύ μαζί τους. Έτσι «υιοθέτησα» τους δικούς σου και τους έκανα δικούς μου!

Από την πρώτη μέρα που μπήκα στην οικογένεια αγαπηθήκαμε και τώρα, 36 χρόνια μετά, νιώθω ακόμη πιο πολλά γι' αυτούς, ενδιαφέρομαι, συμπάσχω και τρέμω για την υγεία τους.

Μπορεί ν' απομακρυνόταν κάποιος για λίγο, για να δώσει τις δικές του «μάχες», αλλά ξαναγύριζε στα «καλέσματα» και γινόμασταν πάλι ένα. Λόγια... δεν ειπώθηκαν, γιατί πάντα κυβερνούσε η φρονιμάδα και η λογική, κληρονομιά καπαδοκική, απ' τους γονείς.

Μαζευόμασταν, πότε εδώ και πότε εκεί, να πιούμε κανένα κρασάκι και οι συγκεντρώσεις αυτές είχαν μέσα μας ζωή και διάρκεια, μέχρι το επόμενο γλέντι μετά 6 μήνες, όταν μια απ' όλες μας θα αποφάσιζε να οργανώσει το καινούργιο.

Αυτά τα Σαββατόβραδα, τα μαγειρέματα δεν ήταν της ό,τι κι ό,τι, πάντα... έπεφταν στο τραπέζι καινούργιες συνταγές, να ευχαριστηθούν οι καλεσμένοι και να πάρουμε το «μήνυμα» οι υπόλοιπες, να ετοιμαστούμε ανάλογα, όταν έρθει η σειρά μας...

Ο αγαπημένος μου ο Γιώργος και η Άντζελα, η Βέτα και ο γλυκός μου ο Τάκης, η «εξαδέλφη» μου η Ευλύνη κι ο Άγγελος, η Δομνίκη, το χαϊδεμένο μας, ο πολυλόγος ο Μιχάλης κι η Ειρήνη, ο Βασίλης κι η Μαίρη που την απουσία της δεν μπορούμε ακόμη να συνηθίσουμε, ο Θεόφιλος που 'φυγε επίσης νωρίς και μας στεναχώρησε, κι η Κούλα, που της... «έφαγε όλα τα δακτυλίδια», η Σούλα η ηρωίδα με τον αξέχαστο Ζαχαρία, τον αξιοπρεπή, κι ο Λεοκράτης με την Ευθυμία, που φύγαν κι αυτοί, ο ένας για τον Παράδεισο κι η άλλη για την Αμερική... Αραιώνουμε βέβαια σιγά-σιγά, αλλά δεν το «διαλάμε»... βαστάμε ακόμη.

Προχθές, ήρθε κι η σειρά μου. Τους μάζεψα στο σπίτι, να χαρούμε! Πώς έγινε και σηκώθηκαν όλοι να χορέψουν, δεν ξέρω... Το να πετύχουν η ρυζοσαλάτα και τα «ισπανικά» μάγουλα, δεν έχει και τόσο σημασία, όσο το να τους κάνεις να ξεκαρδιστούν με το ποιήμά σου, σε συλ Σουρή, αλλά και να καταφέρεις να κάνεις τον Γιώργο και την Άντζελα να χορέψουν με τον Andriano Jelentano, τον Τάκη ένα... δικό του τσιφτετέλι, τον Άγγελο με την Ευλύνη ρομαντικά βαλσάκια και την Κούλα ένα ζειμπέκικο με τα... «δακτυλίδια», που της τα 'φαγε τελικά όλα... και δεν το παίρνει απόφαση, να ησυχάσουμε! Η βραδιά... πέτυχε και όλα καταγράφηκαν σε ταινία, για να τα βλέπω και να φτιάχνω το κέφι μου. Να νιώθω έτσι την επιθυμία να χορέψω, να «παιξω» τα κουτάλια με μικρασιατικούς σκοπούς, να γελάσω με τ' ανέκδοτα του Τάκη, ακόμη και να μυρίσω τη μοσχοβολιά των φαγητών.

Αλήθεια, τους αποθύμησα πάλι. Θα ανασκουμπωθώ και πάλι... για μια επανάληψη.

Γουστάρω σόι.

Γουστάρω σόι... σε γλέντι.

Γουστάρω το δικό μου αγαπημένο σόι!

Παγωτό στο... Plaisir

Πάνε μια-δυο φορές την εβδομάδα, απογεύματα. Είναι λίγοι μήνες που βγήκαν στη σύνταξη, και έχουν ώρες στη διάθεσή τους.

Έχουν τη θέση που προτιμάνε, βολεύονται και δίνουν την παραγγελία τους.

– Ferero και κρέμα για μένα...

– Stratsiatella και μπανάνα, για μένα...

– Ξέρω, ξέρω, απαντάει ο σερβιτόρος, σιρόπι σοκολάτας σε σας με πολλά αμύγδαλα... και για σας αμύγδαλα με παγωτό, όχι παγωτό με αμύγδαλα!!

Τους πήραν χαμπάρι και χαμογελούν με συμπάθεια. Καλοστεκούμενοι 65άρηδες, τους βλέπεις με συμπάθεια και ίσως και με θαυμασμό, γιατί δεν το βάλαν ακόμη κάτω. Το παγωτό τους, είναι η μικρή τους κατάχρηση. Πάνε στο στέκι τους και το χαίρονται πολύ. Πάνε στο ραντεβού τους, οι δυο τους και δεν χρειάζονται παρέα, περνάνε ωραία. Μιλάνε, γελάνε, θυμούνται, σχεδιάζουν και ονειρεύονται. Κι αν τύχει και σταματήσουν για λίγο την κουβέντα, νιώθουν και αφουγκράζονται τις ψυχές τους.

Έμαθαν τη γλώσσα της ψυχής, τη μιλάνε και την ακούνε εύκολα. ...Έτσι κι όταν σωπαίνουν... δεν χάνονται, είναι εκεί και υπάρχουν δίπλα-δίπλα.

Αλλά και παλιά, στα νιάτα τους, κάπως έτσι την εύρισκαν. Με σπόρια στο χέρι, βολτάριζαν στην παραλία και έπλεκαν όνειρα κι ελπίδες και «έστηναν» το μέλλον τους.

Τελικά καλά τους τα έφερε η ζωή, τους χαρίστηκε με αφθονία. Είναι ευχαριστημένοι, δεν έχουν κανένα παράπονο.

Τους «γλύκανε» τόσα χρόνια, κι αυτή τη γλύκα την απολαμβάνουν στο παγωτό τους, για να ξερκίσουν τη μοίρα τους, μη και παραφρονήσει καμιά φορά και τους το γυρίσει... σε πικρό καφέ!!

Το σπίτι σου

Το σπίτι σου, έφυγες και τ' άφησες σε μας.

Το άφησες καθαρό, τακτοποιημένο και αρχοντικά στολισμένο. Με τα κεντήματα και τους τζεβρέδες, κάτω απ' τα κρύσταλλα και τ' ασημικά, με τις μεταξωτές κουρτίνες και τα βελούδινα μαξιλαράκια, που μήνες μαστόρευες επιδέξια. Άφησες και τα χάπια σου κάτω από τη λάμπα, στο τραπεζάκι, τις παντόφλες σου στο δωματιάκι και τις τυνησιακές κελεμπίες σου, κρεμασμένες πίσω απ' την πόρτα.

Τα μεταξωτά τα λουλούδια είναι στα τραπέζια, τα λικέρ στα κρυστάλλινα βάζα και τα κυάλια κρεμασμένα στο μπαλκόνι. Τ' άφησες κι έφυγες βιαστικά, καιρό το σχεδιάζεις. Έτσι το 'θελες και έτσι έγινε.

Μείναμε εμείς να στοιχειώνουμε μέσα του και να σε ψάχνουμε στις γωνιές και στις ντουλάπες του!

Όχι, το σπίτι σου έπρεπε να το πάρεις μαζί σου. Έπρεπε να το 'χεις εκεί που πας, μην είσαι μόνη κι άστεγη. Να 'ρθουν οι φίλες σου, η Ελεονώρα, η Σμαρώ, η θεία Καλλιόπη, η Μαίρη η Σαββίδου, να σε υποδεχθούν και να τις υποδεχθείς, να τις βγάλεις απ' τον καλό τον μπακλαβά, τον ξεροψημένο, να χαρούνε...

Αλλά κι ο Αβραάμ θα ερχόταν. Θα 'ρχόταν τελευταίος. Οι πιο σημαντικοί έτσι έρχονται, τελευταίοι! Θα 'ρχόταν και θα καθόταν στην μπριζέρα σου και θα σου χαμογελούσε...

— Ήρθες Ιφιγένεια, ήρθες επιτέλους!... θα έλεγε, γέρνοντας το κεφάλι με νόημα. Και συ, δεν θα 'κλαιγες, θα γαλήνευες, θα 'χες τον άντρα σου μέσα στο σπίτι σου.

Ναι το σπίτι σου έπρεπε να το πάρεις μαζί σου... Μήπως και καταφέρουμε να σε ξεπεράσουμε...

Αννούλα

Έπιασε την κιθάρα κι άρχισε το τραγούδι του Καλογιάννη.

«Αχ, Αννούλα του χιονιά δεν θα μ' έχεις πια κοντά σου, στου Δεκέμβρη τις 9, που 'χεις Άννα τη γιορτή σου...»

Τρόμαξε με τα λόγια που ξεστόμισε, κι αυτός

κι η Άννα που τον άκουγε από μέσα. Δεν σταμάτησε όμως, μη δείξει τον φόβο του, χαμήλωσε μόνο τη φωνή του και γρήγορα πέρασε σ' άλλο τραγούδι.

Χρόνια παίζει και τραγουδάει ο Μίμης, τώρα όμως που αρρώστησε, το 'χει για φάρμακο, κάτι σαν παυσίπονο. Ζει το μαρτύριό του καιρό τώρα και το υπομένει. Το αποφάσισε πια, απλά περιμένει. Τα 'ζησε όλα... νοσοκομεία, εγχειρήσεις, χημειοθεραπείες, δεν έμεινε τίποτε. Πήρε άριστα, τα άντεξε όλα, δεν παραπονέθηκε, δεν έκλαψε, δεν είπε γιατί σε μένα... Μόνον η Άννα έκλαψε, δεν άντεξε. Ήταν εύθραυστη και... έσπασε. Πώς όχι; Η ζωή της ρήμαζε, τα νιάτα της χαραμίζονταν, τα παιδιά της ορφάνευαν. Χτυπήθηκε, έκλαψε, λιποθύμησε, το έζησε όμως και επέζησε...

Ο Μίμης πέθανε Νοέμβρη.

Στου Δεκέμβρη τις 9, δεν ήτανε κοντά της, είχε κορνιζωθεί και είχε κρεμασθεί στον τοίχο μαζί με την κιθάρα του.

Στο σπίτι του, ακούγεται ακόμη το τραγούδι του.

Ψηλός-ψηλός και λίγο γυρτός, περιφέρεται στα δωμάτια και τους διαδρόμους. Ψάχνει τη ζωή του, που έχασε, και τα χρόνια των παιδιών του, που δεν έζησε.

Η Αννούλα, πάλι, έζησε τον δικό της χιονιά, κράτησε τη μνήμη του ζωντανή μέσα της, και έτσι τον τίμησε με το παραπάνω!

Κι εγώ τον θυμάμαι και τον ονειρεύομαι συνέχεια, γιατί ο θάνατος του δικού σου, λένε, αρχίζει όταν πάψεις να τον θυμάσαι και να τον ονειρεύεσαι!!

